

Varhaiskasvatuksen varallaolojärjestelmä

Kunnanhallitus 22.01.2025 § 10
12/01.00.00/2025

Valmistelija

varhaiskasvatuspäällikkö Maria Tofferi, puh. 050-5370089
hallintojohtaja Susanna Tuikka, puh. 040-6841195

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on käsitellyt kokouksessaan 7.10.2024 § 71 varhaiskasvatuksen varallaolojärjestelmän käyttöönottoa.

Varallaoloajalla tarkoitetaan työntekijän/viranhaltijan velvollisuutta olla vapaa-aikanaan tavoitettavissa siten, että henkilö voidaan tarvittaessa kutsua työhön.

Sekä työntekijöiden että viranhaltijoiden varallaolo perustuu vapaaehtoiseen sopimiseen. Viranhaltijaa koskien on poikkeus: jos varallaolo on työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi välttämätöntä, viranhaltija ei saa kieltäytyä siitä. Työnantajan tulee tarvittaessa perustella viranhaltijalle, mistä syystä varallaolomääräys on välttämätöntä.

Varhaiskasvatuksessa varallaolosta voidaan sopia joko työ sopimuksella tai erikseen joko pysyvästi tai yksittäistä kertaa varten. Varallaolosta tulee antaa sellaiset kirjalliset ohjeet, että viranhaltija tai työntekijä tietää varallaoloon liittyvät oikeudet ja velvollisuudet (esim. missä ajassa työpaikalle on viimeistään saavuttava ja millainen korvaus siitä maksetaan).

Varallaoloaikaa ei lueta työaikaan, ellei viranhaltijaa tai työntekijää kutsuta työhön varallaoloaikana. Varsinainen työskentelyaika luetaan työaikaan. Työaikaa ovat myös varallaoloaikana käydyt työhön liittyvät puhelinkeskustelut työnantajan tai asiakkaan taikka muiden työntekijöiden välillä työjärjestelyistä sovittaessa.

Jatkuva varallaolo ei ole mahdollista. Sekä työaikalain että KVTES:n mukaan varallaolo ei saa kohtuuttomasti haitata viranhaltijan tai työntekijän vapaa-ajan käyttöä. Tämä koskee sekä varallaoloajan kestoa että varallaolovuorojen toistuvuutta.

Sopiessaan varallaolosta työntekijän katsotaan samalla antaneen suostumuksensa varallaoloaikana tarvittavaan lisä- ja ylityöhön.

Varallaolosta maksettava korvaus

Varallaolosta on maksettava korvausta. Suruus vaihtelee työehtosopimuksittain 20-50 prosentin välillä. Korvauksen on oltava sitä suurempi, mitä lyhyemmässä ajassa työntekijän on oltava tavoitettavissa ja tultava työpaikalle. Joidenkin työehtosopimusten mukaan (mm KVTES ja AVAIN TES) varallaolo voidaan korvata myös antamalla työntekijälle rahakorvausta vastaava vapaa-aika.

Varhaiskasvatuksen varallaolojärjestelmän käyttöönottoon ja korvauksen määrittämiseksi on Heta-palvelujen kanssa yhteistyössä määritelty tuntihinnat laskentakaavan mukaan. Laskentakaava ja kustannukset sekä varallaolosuunnitelma esitellään kokouksen oheismateriaalina.

Varallaolosopimuksen sisältö

KVTES:n III luvun 5§:n 1 momentissa on sovittu, että varallaoloaikaa ei lueta työaikaan. Lisäksi KVTES:n soveltamisohjeessa on todettu, että mikäli viranhaltija / työntekijä kutsutaan varallaoloajasta työhön, työntekoon käytetty aika luetaan työajaksi ja että varallaolosta työpaikalle ja takaisin matkustamiseen kuluva aikaa ei lueta työajaksi. Varallaololla tarkoitetaan, että työntekijä tai viranhaltija on määrätty oleskelemaan joko asunnossaan tai muussa paikassa siten, että hänet voidaan kutsua tarvittaessa työhön. Huomattavaa on, että työpaikalla tapahtuvaa päivystämistä ei koskaan korvata varallaolona, vaan se on luettava työajaksi ja maksettava sen mukaiset korvaukset. Jos varallaolo muuttuu aktiivityöksi (puhelimien vastaamisesta alkaen), sen ajalta tulee maksaa palkka mahdollisine tuntikohtaisine korotuksineen.

Lestijärven kunnan varhaiskasvatuksen työntekijä, joka on antanut kirjallisen suostumuksensa varallaolosta, sitoutuu ns. päivystämään varallaolonsa aikana esim. arki-iltaisain tai viikonlopun aikana kiertävän varallaololistan mukaisesti sekä erikseen määriteltyjen tuntien mukaisesti. Varallaolo merkitään työvuorolistaan varallaolotunteina ja maksetaan jaksotyön mukainen korvaus 30% tai vapaa-aikana.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta esittää kunnanhallitukselle, että se

1. hyväksyy varhaiskasvatuksen aamu- ja viikonloppuvarallaolojärjestelmän
2. vahvistaa varallaolosta työntekijälle maksettavan jaksotyön mukaisen korvauksen (30% tuntipalkasta) tai vastaavana vapaa-aikana työntekijän kanssa tehtävän sopimuksen mukaisesti sekä
3. valtuuttaa sivistys- ja hyvinvointijohtajan laatimaan varhaiskasvatuksen työntekijöille ja viranhaltijoille kirjalliset ohjeet varallaolosta sekä laatimaan varhaiskasvatuksen työntekijöiden ja viranhaltijoiden kanssa erilliset sopimukset varallaolosta.

Esittelijä

kunnanjohtaja Päivi Rautio

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tekemän esityksen:

1. hyväksyy varhaiskasvatuksen aamu- ja viikonloppuvarallaolojärjestelmän
2. vahvistaa varallaolosta työntekijälle maksettavan jaksotyön mukaisen korvauksen (30% tuntipalkasta) tai vastaavana vapaa-aikana työntekijän kanssa tehtävän sopimuksen mukaisesti sekä
3. valtuuttaa sivistys- ja hyvinvointijohtajan laatimaan varhaiskasvatuksen työntekijöille ja viranhaltijoille kirjalliset ohjeet varallaolosta sekä laatimaan varhaiskasvatuksen työntekijöiden ja viranhaltijoiden kanssa erilliset sopimukset varallaolosta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pidettiin kokoustauko klo. 11.11-11.41